

Nr 527.

Av herr Nilsson i Kristinehamn, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 262, med förslag till lag om införande av nya rättegångsbalken.

I proposition nr 262 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om införande av nya rättegångsbalken. Härvid föreslås att den av riksdagen 1942 antagna nya rättegångsbalken skall träda i kraft den 1 januari 1948.

Processlagberedningen hade som bekant förutsatt, att rättegångsreformen skulle kunna genomföras från den 1 januari 1947. Emellertid förklarar nu departementschefen, att det förberedande arbetet av administrativ natur visat sig taga längre tid i anspråk än som beräknats, varför hinder föreligger att genomföra reformen vid den av beredningen föreslagna tidpunkten. Vidare anför departementschefen, att vissa byggnadsfrågor kräva sin lösning, innan reformen kan träda i kraft. Härvid åsyftas anskaffande av lokaler för de nya hovrätterna i Göteborg och Sundsvall, varjämte även övriga hovrätter behöva ökat utrymme och högsta domstolen nya lokaler. Dessa lokalfrågor anses dock kunna lösas under år 1947.

Om tillståndet i underrätterna vad lokalfrågorna beträffar anföres dock intet i propositionen. Möjligen kan man härav draga den slutsatsen, att departementschefen anser, att dessa lokalfrågor icke behöva påverka valet av tidpunkt för reformens genomförande.

Emellertid har justitiedepartementet den 30 september 1944 tillställt underrätterna en promemoria angående lokalbehovet i tingshus efter den nya rättegångsbalkens genomförande. Av denna P. M. framgår att krav kommer att ställas på väsentligt ökade lokalutrymmen vid reformens ikraftträdande.

Det är bekant, att mångenstädes i landet lokalutrymmena för såväl härads- som rådsturätter äro mycket knappa. Tillbyggnad eller nybyggnad för dessa ändamål torde också mångenstädes planeras, men hinder för dessa planers genomförande har mött under de senare åren på grund av materialsvårigheterna och det därav föranledda byggnadstillståndstvänet. Därest nu rättegångsreformen beslutas skola träda i kraft den 1 januari 1948, är att förvänta, att krav om byggnadstillstånd för byggnadsarbeten av denna art omedelbart kommer att resas. Det kan därför starkt ifrågasättas, om det är lämpligt att utan hänsynstagande till underrätternas lokalförhållanden besluta genomförande av reformen vid den föreslagna tidpunkten, eftersom man väl torde böra räkna med att bristen på material och arbetskraft för byggnadsindustriens vidkommande kommer att vara kännbar ännu under en ganska lång tid.

Naturligtvis kan man hava den uppfattningen, att lokalförhållandena i underrätterna icke gärna kunna vara värre än att dessa instanser kunna draga sig fram några år med sina nuvarande lokaler, men härtill torde kunna ifrågasättas om det kan vara lämpligt att genomföra reformen vid en tidpunkt, då lokalförhållandena icke kunna tillgodoses, varigenom svårigheterna vid underrätternas övergång till den nya processordningen givetvis ytterligare komma att ökas.

Då den nya rättegångsbalken nu ändock icke kan genomföras vid den ursprungligen avsedda tidpunkten, synes det som om ett något längre uppskov än det av departementschefen förutsatta väl skulle kunna motiveras. Ett dylikt förlängt uppskov skulle öka möjligheterna för underrätterna att få sina lokalbehov tillgodosedda, utan att detta behövde ske vid den ur byggnadssynpunkt olämpliga tidpunkt, som just nu är för handen.

Med hänvisning till ovanstående föreslås,

att riksdagen måtte besluta fastställa tidpunkten för den nya rättegångsbalkens ikraftträdande till den 1 januari 1950.

Stockholm den 20 maj 1946.

Gustaf Nilsson.